

Πίνακας Περιεχομένων

1 Εθνικοί κίνδυνοι λόγω ιδιωτικοποιήσεων Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΠΡΟΥ ΕΝΑΕΡΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ 04-12-2014

Τι επισημαίνει σε εμπιστευτική έκθεσή του το ΕΤΕΚ

Εθνικοί κίνδυνοι λόγω ιδιωτικοποιήσεων

Μέσω της έκθεσης εφιστάται η προσοχή στους αρμόδιους κρατικούς φορείς, για τους χειρισμούς που θα γίνουν σε σχέση με τις αποκρατικοποιήσεις και αναλύει τους κινδύνους για το εθνικό συμφέρον

ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), αναλύοντας τα προβλήματα Εθνικής Ασφάλειας, τα οποία ενδέχεται να προκύψουν λόγω ιδιωτικοποίησης συγκεκριμένων Ημικρατικών Οργανισμών. Το ΕΤΕΚ, σε εμπιστευτική του έκθεση, την οποία εξασφάλισε το Sigmalive, εφιστά την προσοχή στους αρμόδιους κρατικούς φορείς για τους χειρισμούς που θα γίνουν σε σχέση με τις αποκρατικοποιήσεις και αναλύει τους κινδύνους για το εθνικό συμφέρον. Στην έκθεση τονίζεται, μεταξύ άλλων, ότι στην περίπτωση της ιδιωτικής εταιρείας, η προτεραιότητα καθορίζεται με βάση τη συνεισφορά των πελατών στα έσοδα ή κέρδη της εταιρείας και όχι με βάση το εθνικό συμφέρον της χώρας. «Οι κίνδυνοι είναι αυξημένοι στην περίπτωση εξαγοράς των Ημικρατικών Οργανισμών από εταιρείες που σχετίζονται με τουρκικά συμφέροντα», τονίζεται στην έκθεση.

Εκφράζεται, παράλληλα, η ανησυχία ότι είναι πιθανόν οι νέοι ιδιοκτήτες των Ημικρατικών να επιδιώξουν συνεργασία με εταιρείες που πρόκειται σε εχθρικές χώρες. Ανησυχία που, αν επαληθευθεί, θα δημιουργήσει συνθήκες εύκολης πρόσβασης σε πληροφορίες εθνικής ασφάλειας. Όπως αναφέρεται, τα συμφέροντα των ιδιωτών δεν ευθυγραμμίζονται κατ' ανάγκη με την εθνική ασφάλεια του κράτους. Το ΕΤΕΚ κρίνει ότι το κράτος οφείλει να καθορίσει εθνική στρατηγική για την προστασία Υποδομών ζωτικής σημασίας. Η εν λόγω έκθεση κοινοποιήθηκε στις 26 Νοεμβρίου στα Υπουργεία Συγκοινωνιών, Ενέργειας, Βουλής, ΣΥΓΤΑ, ΑΗΚ, Αρχή Λιμένων, Πρόεδρο Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αρχηγούς των κομμάτων.

Εθνική Φρουρά, Αστυνομία, Πολιτική Αεροπορία

Όπως προκύπτει από την έκθεση, ενόψει ιδιωτικοποιήσεων και με στόχο την αύξηση της αξίας τους, η ΑΗΚ και η ΣΥΤΑ προχωρούν σε μείωση του λειτουργικού τους κόστους μέσω σχεδίων για εθελούσια αποχώρηση προσωπικού. Σε περίπτωση, όμως, που η μείωση του προσωπικού δεν γίνει στοχευμένα, τότε ενδέχεται να οδηγήσει σε υποστελέχωση κρίσιμων μονάδων και συνεπώς να δημιουργήσει προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία τους. Για παράδειγμα, αναφέρεται, θα μπορούσε να οδηγήσει σε καθυστερήσεις στην παροχή υπηρεσιών, στην επιδιόρθωση βλαβών και γενικά στην ανταπόκριση των Ημικρατικών Οργανισμών σε αιτήματα που αφορούν ουσιώδεις υπηρεσίες, όπως Εθνική Φρουρά, Αστυνομία, Πολιτική Αεροπορία, Νοσοκομεία κλπ.

Επιπλέον, υποδεικνύεται, μετά την ιδιωτικοποίησή τους οι Ημικρατικοί Οργανισμοί ενδέχεται να προχωρήσουν σε απόσυρση δικτύων παλαιάς τεχνολογίας, των οποίων η διάθεση και συντήρηση είναι οικονομικά ασύμφορες. «Σε περίπτωση, όμως, που τα συγκεκριμένα δίκτυα χρησιμοποιούνται από ουσιώδεις υπηρεσίες του κράτους, τότε τα τηλεπικοινωνιακά τους συστήματα δεν θα μπορούν να λειτουργήσουν. Ο κίνδυνος αυτός θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την αγορά σύγχρονου εξοπλισμού από τις κρατικές υπηρεσίες, ωστόσο εκτιμάται ότι το σχετικό

κόστος θα είναι ιδιαίτερα υψηλό», προ-
 στίθεται.

Παράλληλα, η ΑΗΚ και η ΣΥΤΑ έχουν αναπτύξει δίκτυα σε απομακρυσμένες ορεινές περιοχές για εξυπηρέτηση μικρού αριθμού πελατών. Εκτιμάται ότι το κόστος λειτουργίας είναι ιδιαίτερα υψηλό, ενώ το αντίστοιχο κέρδος ελάχιστο. Μετά την ιδιωτικοποίηση των ΗΟ, ενδέχεται να υπάρξει σημαντική αύξηση των σχετικών χρεώσεων προς τους συγκεκριμένους πελάτες ή ακόμη απόσυρση των εν λόγω δικτύων. Σε περίπτωση που τα συγκεκριμένα δίκτυα χρησιμοποιούνται από ουσιώδεις υπηρεσίες του κράτους, όπως μονάδες της Εθνικής Φρουράς, τότε ο τεχνολογικός τους εξοπλισμός δεν θα μπορεί να λειτουργήσει, θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια του κράτους. Σημειώνεται ότι η ανάπτυξη εναλλακτικής υποδομής σε απομακρυσμένες περιοχές είναι εξαιρετικά χρονοβόρα, ενώ το σχετικό κόστος είναι υπερβολικά υψηλό.

Κίνδυνος για την αξιοπιστία των δικτύων

Σε ένα άλλο επίπεδο, ενδεχόμενη διακοπή δαπανών, που σχετίζονται με την ανάπτυξη δικτύων, θα είχε ως αποτέλεσμα σε βάθος χρόνου την εξάρτηση των Ημικρατικών Οργανισμών από παλαιές τεχνολογίες, οι οποίες δεν θα μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στη ζήτηση και στις ανάγκες των πολιτών. Επιπλέον, οι εν λόγω τεχνολογίες ενδέχεται να μην μπορούν να συντηρηθούν είτε λόγω μη ύπαρξης ανταλλακτικών, είτε λόγω έλλειψης προσωπικού με σχετική τεχνογνωσία, θέτοντας σε κίνδυνο την αξιοπιστία και τη διαθεσιμότητα των δικτύων.

Μετατόπιση συμφέροντος

Η ασφάλεια, η αξιοπιστία και η ποιότητα των δικτύων είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την προληπτική συντήρησή τους. Ο κίνδυνος ελλιπούς συντήρησης είναι υπαρκτός στην περίπτωση κατά την οποία οι νέοι ιδιοκτήτες των Ημικρατικών Οργανισμών προχωρήσουν σε δραστήρια μείωση των δαπανών που αφορούν το συγκεκρι-

μένο αντικείμενο ή δαπανών που αφορούν σχετική εκπαίδευση του προσωπικού, με στόχο τη βελτίωση της κερδοφορίας των μετοχών τους.

Μείωση του λειτουργικού κόστους μπορεί να επιτευχθεί και μέσα από τον επανασχεδιασμό των δικτύων των Ημικρατικών Οργανισμών. Χωρίς ορθολογιστικά κριτήρια, η προσπάθεια αυτή μπορεί να οδηγήσει σε σχεδιασμούς αρχιτεκτονικής, που να μη διασφαλίζουν την επιχειρησιακή συνέχεια. Κάτι τέτοιο θα ήταν καταστροφικό για ουσιώδεις υπηρεσίες του κράτους, οι οποίες εξυπηρετούνται από ΑΗΚ και CYTA, και οι οποίες απαιτούν αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών. Τεράστια προβλήματα αναμένεται να προκύψουν σε περίπτωση απώλειας κρίσιμων σημείων δικτύου, όπως διεθνή τηλεφωνικά κέντρα, κέντρα κινητής τηλεφωνίας, επίγειοι δορυφορικοί πύργοι ελέγχου αεροδρομίων κλπ.

Εθνικό συμφέρον

Τα κριτήρια καθορισμού προτεραιότητας όσον αφορά την εξυπηρέτηση των πελατών είναι σαφώς πολύ διαφορετικά μεταξύ μιας ιδιωτικής εταιρείας και ενός κυβερνητικού οργανισμού. Στην περίπτωση της ιδιωτικής εταιρείας, είναι λογικό η προτεραιότητα να καθορίζεται με βάση τη συνεισφορά των πελατών στα έσοδα ή κέρδη της εταιρείας, και όχι με βάση το εθνικό συμφέρον της χώρας. Συνεπώς, εκτός και αν υπάρξει σχετική ρύθμιση, ενδέχεται μετά την ιδιωτικοποίηση ουσιώδεις υπηρεσίες του κράτους να μην εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα.

Μεταφορά εργασιών στο εξωτερικό

Υπάρχει ενδεχόμενο, οι νέοι ιδιοκτήτες των ημικρατικών Οργανισμών να επιλέξουν να μεταφέρουν εργασίες, εξοπλισμό ή και δεδομένα εκτός Κύπρου, όπου δεν ισχύουν οι νόμοι της Κυπριακής Δημοκρατίας, και συνεπώς δεν θα μπορεί να διαφυλαχθεί η εμπιστευτικότητα και ακεραιότητα πληροφοριών κατά τη φύλαξη, μεταφορά και επεξεργασία τους. Η προσπάθεια για μείωση του κόστους θα μπορούσε να οδηγήσει τους Ημικρατικούς

Οργανισμούς στη μη εφαρμογή ή στην κατάργηση διαδικασιών ασφάλειας, καθώς επίσης και στην αποφυγή των απαραίτητων επενδύσεων σε εξοπλισμό ασφάλειας, αφήνοντάς τους εκτεθειμένους σε κυβερνοεπιθέσεις, ηλεκτρονικές παρεμβολές και ανέτοιμους να αντιδράσουν σε φυσικές καταστροφές.

Συνεργασία με εταιρείες που πρόσκεινται σε εχθρικές χώρες

Στο πλαίσιο σύναψης στρατηγικών συμφωνιών για προμήθεια εξοπλισμού ή υπηρεσιών, οι νέοι ιδιοκτήτες Ημικρατικών Οργανισμών είναι πιθανόν να επιδιώξουν συνεργασία με εταιρείες που πρόσκεινται σε εχθρικές χώρες. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να οδηγήσει σε εξάρτηση των κυπριακών υποδομών ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών από τις εν λόγω εταιρείες ή και να δημιουργήσει συνθήκες εύκολης πρόσβασής τους σε πληροφορίες εθνικής ασφάλειας.

Τα συμφέροντα των ιδιωτών...

Η Εθνική Φρουρά και η Αστυνομία βασίζονται στη CYTA για να φέρουν εις πέρας την αποστολή τους. Τα συμφέροντα των ιδιωτών που θα αναλάβουν τη CYTA δεν ευθυγραμμίζονται κατ' ανάγκην με την εθνική ασφάλεια του κράτους. Μετά την ιδιωτικοποίηση, η CYTA ενδέχεται να μην εφαρμόζει διαδικασίες αυστηρού ελέγχου όσον αφορά στην πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες εθνικής ασφάλειας. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να υπονομεύσει την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των επικοινωνιών της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας. Επιπλέον, κάτω από το νέο ιδιοκτησιακό καθεστώς, θα μπορούσε να υπάρξει διαρροή ή παρεμπόδιση διαβίβασης κρίσιμων πληροφοριών, παρεμβολές και επιλεκτικές διακοπές.

Εταιρείες που σχετίζονται με τουρκικά συμφέροντα

Οι πιο πάνω κίνδυνοι είναι αυξημένοι στην περίπτωση εξαγοράς των Ημικρατικών Οργανισμών από εταιρείες που σχετίζονται με τουρκικά συμφέροντα. Σημειώνεται ότι, έστω και αν οι Ημικρατικοί Οργανισμοί πωληθούν αρχικά σε «φίλιες» εταιρείες, μπορεί σε μεταγενέστερο στάδιο να μεταπωληθούν σε εταιρείες τουρκικών συμφερόντων.

Εργοδότηση ατόμων χωρίς λευκό ποινικό μητρώο

Επιπλέον, εκτιμάται ότι οι πιο πάνω κίνδυνοι αυξάνονται στην περίπτωση εργοδότησης ατόμων χωρίς λευκό ποινικό μητρώο ή και ατόμων τα οποία δεν ανήκουν στην ελληνική κοινότητα βάσει του άρθρου 2.3 του συντάγματος, σε θέσεις που προσφέρουν άμεση πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες ή έλεγχο δικτύων.

ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

τονίζεται, μεταξύ άλλων, ότι στην περίπτωση της ιδιωτικής εταιρείας, η προτεραιότητα καθορίζεται με βάση τη συνεισφορά των πελατών στα έσοδα ή κέρδη της εταιρείας και όχι με βάση το εθνικό συμφέρον της χώρας

Για την προστασία Υποδομών Ζωτικής Σημασίας

ΚΡΙΝΕΤΑΙ ότι πριν από την ιδιωτικοποίηση των Ημικρατικών Οργανισμών, θα πρέπει το κράτος να καθορίσει εθνική στρατηγική για την προστασία Υποδομών Ζωτικής Σημασίας, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων τηλεπικοινωνιών και ρευματοδότησης, και να δια-

σφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή της. Σε διαφορετική περίπτωση, το κράτος δεν θα μπορεί να αντιδράσει σε μια φυσική ή άλλη καταστροφή. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό το κράτος να διορίσει έναν κεντρικό φορέα, ο οποίος θα έχει την ευθύνη των Υπο-

δομών Ζωτικής Σημασίας και θα συντονίζει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, έτσι ώστε η διαχείριση να γίνεται συνολικά σε εθνικό επίπεδο και όχι αποσπασματικά, και να αποφεύγονται παλινδρομήσεις, καθυστερήσεις και αυτοσχεδιασμοί.